herpy

GEKKOER

Goniurosaurus hainanensis

En liten, mørk tigergekko fra sørlige Hainan med lysegule bånd over nakke, kropp og hale og oransje til rødbrune øyne. Den er nattaktiv, sover i skjul om dagen og vil ha det fuktig og kjølig. Den tåler verken varme eller mye håndtering, men er ikke vanskelig å holde når klimaet er riktig.

Familie: Eublepharidae Engelsk: Hainan cave gecko Tidligere navn: *Goniurosaurus lichtenfelderi hainanensis; Goniurosaurus sinensis; Goniurosaurus kwanghua* Publisert 15. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**7-11 cm** snute-kloakk-lengde
Levealder	**10-15 år**
Aktiv	**Om natten**
Levevis	**Klippelevende og bakkelevende**
Biotop	**Regnskog og klippeterreng**
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**75 × 30 × 30 cm** L × B × H for 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**22-26 °C**
Temperatur, natt	**18-22 °C**
Luftfuktighet	**60-90 %**
UVB	**Ikke nødvendig**
Kosthold	**Insekter**
Holdes	**Alene, parvis eller én hann med flere hunner**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kullstørrelse	**1-2 egg**
Kull per år	**1-4**
Inkubasjon	**60-75 dager** ved 24-26 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Liste II**
EU-vedlegg	**Vedlegg B**
IUCN	**Nær truet (NT)**

Om arten

Goniurosaurus hainanensis er en liten, slank tigergekko. Som *Eublepharis macularius* har den bevegelige øyelokk og ingen klebelameller under tærne. Grunnfargen er mørk, fra fiolettbrun til nesten svart, og over kroppen løper fire lysegule bånd med svartbrune kanter: en bue over nakken, to bånd over ryggen og et bånd der halen snører seg inn. Øynene er oransje til mørkt rødbrune. Ungene er ensfarget mørke mellom båndene, mens voksne dyr kan ha små mørke flekker.

Fra snute til kloakk måler hannene 7-10 cm og hunnene 8-11 cm, og med halen kommer et voksent dyr opp i omkring 20 cm. Hannene har 23-31 porer i en rekke foran kloakken og ut på lårene og en tydelig bule ved halerota. Halen er dyrets fettlager, og en fyldig hale er det beste tegnet på god kondisjon.

Arten ble beskrevet av Thomas Barbour i 1908 ut fra en ung hann som ble samlet inn ved fjellet Wuzhi på Hainan i november 1906. I mange år ble den regnet med til *G. lichtenfelderi* fra Vietnam og Sør-Kina, senere som underart av den, men i dag er den igjen anerkjent som egen art.

I 2025 viste en stor revisjon av artsgruppen at det man til nå har kalt *G. hainanensis*, i virkeligheten er to ulike linjer på øya. Den vestlige linjen lever omkring typelokaliteten og beholder navnet. De senere beskrevne *G. sinensis* og *G. kwanghua* hører til den og er nå synonymer. Den østlige linjen er nærmere beslektet med fastlandets *G. lichtenfelderi* og kalles inntil videre *G.* cf.

lichtenfelderi. For holderen betyr det at dyr solgt som *hainanensis* kan tilhøre begge linjer, og at eldre veiledninger og kart ikke skiller mellom dem. Hold derfor orden på dyrenes opprinnelse, og ikke kryss dyr av ukjent herkomst.

Gekkoen er sky, går i skjul ved forstyrrelser og kan hoppe hvis den blir skremt. Den passer best for den som vil se på dyret sitt, ikke for den som vil ha det i hånden. Levealderen er ikke dokumentert for arten, men tigergekkoer lever ofte over ti år i fangenskap. Den er en av de vanligste tigergekkoene i hobbyen og et godt sted å begynne i slekten. IUCN vurderer den som nær truet (NT), og innsamling til dyrehandelen og tap av leveområder er de største truslene mot slekten.

Utbredelse og leveområde

Arten finnes bare på Hainan, den store øya i Sørkinahavet utenfor Kinas sørkyst. Etter revisjonen i 2025 regnes den bare for å leve i den sørlige og sørvestlige delen av øya, i 30-800 meters høyde. Mot nord går den til Wuzhishan by, mot sør til Sanya og mot vest til Jianfengling. Østgrensen er ikke nøyaktig kjent, men ligger trolig ved de nordlige skråningene av Wuzhishan-fjellene. Øst og nord for dem, fra Haikou og Wenchang til Qixianling og Diaoluoshan, lever den østlige linjen, *G.* cf. *lichtenfelderi*. Om de to møtes noe sted, er ikke kjent.

Typelokaliteten ble aldri nøyaktig notert, men den nordvestlige skråningen av fjellet Wuzhi er mest sannsynlig. Funnene på kartet er registrert før oppdelingen, så funn i den nordlige og østlige delen av øya hører trolig til den østlige linjen. Andre kan være feilbestemt eller stamme fra dyr i fangenskap.

> **Naturlig utbredelse:** Kina.

LEVEOMRÅDE

Arten lever fra lavlandet opp til fjellskråninger i 30-800 meters høyde, på en øy der kalkstein bare utgjør omkring 3,5 % av arealet. De fleste tigergekkoer er knyttet til kalksteinsfjell, men slektens arter på Hainan er mindre kresne. Arten lever både på kalkstein og granitt, mens den østlige linjen lever på granitt og vulkansk berg. Hvor mye arten foretrekker kalk, er uavklart.

Tigergekkoer lever ikke bare i huler. De holder vanligvis til på skogbunnen, ofte nær vann, i klippesprekker og ved grotteåpninger, og de klatrer lett på ru stein. Om dagen sitter de skjult, og om natten kommer de fram for å jakte. Klimaet på det sørlige Hainan er tropisk, men dyrene lever skyggefullt og fuktig. Temperatur og fuktighet på artens leveområder er ikke kjent i detalj.

Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

Stell

TERRARIET

For et par eller en liten gruppe er 75 × 30 × 30 cm (lengde × bredde × høyde) et rimelig minimum. Ett enkelt dyr eller et par kan holdes i 45 × 45 × 30 cm, men mer plass gir mer liv. Den beslektede *G. huuliensis* holdes i terrarier på 80-100 cm i lengden, så det er bare en fordel å gå opp i størrelse. Bunnarealet betyr mest, men dyrene klatrer gjerne, og skrå korkplater eller en bakgrunn av kork blir flittig brukt om natten. Gekkoen kan ikke gå på glass, men lokket må likevel alltid sitte godt fast.

Dyrene er sky og trenger mange skjul: korkrør og korkbark, omvendte leirskåler med en åpning, kokosskall og tett beplantning. Lag også et fuktkammer, for eksempel en plastboks med et hull i siden og fuktig sphagnum eller jord inni, slik at dyret selv kan velge hvor fuktig det vil sitte. Planter som pothos og philodendron klarer seg fint. Stein må bare brukes hvis den ligger helt fast, slik at den ikke kan skli og klemme et dyr.

Som bunnsubstrat kan du bruke kokosmuld, orkidébark eller en blanding av to deler gjødselfri matjord, én del kokosmuld og én del sand. Unngå ren sand, fordi arten ikke er en ørkengekko, og vanlig plantejord med gjødsel og perlitt. Hold bunnsubstratet fuktig i den ene enden og tørrere i den andre. Ventilasjonen må være god, også i plastbokser, som får mange små hull i lokk og sider.

TEMPERATUR

Hold 22-26 °C om dagen og 18-22 °C om natten. Det klarer de fleste norske stuer selv, og da er varmelamper og varmematter overflødige. Varme er artens svake punkt. Over 27-28 °C trives den dårlig, og vedvarende varme kan fort bli dødelig. Kortvarig kan den tåle opp mot 27 °C, men bare hvis den kan trekke seg tilbake til et kjølig og fuktig skjul. Faktaboksen har derfor ingen varmeflekk.

Sett terrariet bort fra solrike vinduer og varmekilder, og mål med et digitalt termometer. Blir dyrene sløve eller slutter å spise i varmt vær, må temperaturen ned med en gang.

Om vinteren kan temperaturen gjerne ligge omkring fire grader lavere, og dyrene kan få en kjølig periode fra oktober til januar med kortere dager og litt mindre sprøyting. *G. huuliensis* holdes ved 19-22 °C om vinteren og klarer 14-16 °C om natten. Under 21 °C kan fôringen stanses helt.

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Angivelsene for luftfuktighet varierer fra 55 til 90 %, og et godt utgangspunkt er en rytme med fuktige netter og litt tørrere dager. Sprøyt terrariet om kvelden, slik at fuktigheten stiger mot 80-90 %, og la den falle til 60-70 % i løpet av dagen. Den bør ikke ligge under 60 % særlig lenge av gangen, for tørr luft gir problemer med hudskiftet.

Bunnsubstratet skal være fuktig, men aldri vått, og kan gjerne tørke litt mellom sprøytingene. Fuktkammeret gir et trygt sted å skifte hud og legge egg. Sett en lav skål med friskt vann i terrariet, og skift vannet jevnlig. Et hygrometer viser om fuktigheten holder seg i riktig leie.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

LYS OG UVB

Gekkoen er nattaktiv og soler seg ikke, så UVB er ikke nødvendig. Det viktigste er en fast døgnrytme med lys i 11-12 timer om sommeren, 8-10 timer om vinteren og mørke om natten. Dagslys-LED eller T5-rør fungerer fint og holder plantene i live i et innredet terrarium. Ikke bruk sterke spotlamper eller varmelamper, og sørg for skygge og skjul hele dagen.

Uten UVB må D3-vitaminet komme gjennom fôret, så pudre insektene med kalk med D3 som beskrevet under fôr. Plastbokser uten planter kan klare seg uten egen belysning når rommet har en naturlig døgnrytme.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

Arten lever av insekter. Grunnfôret kan være sirisser, dubia-kakerlakker og gresshopper, og som avveksling melorm og av og til en voksmøllarve. Voksmøllarver er feite og skal være en godbit, ellers blir dyrene for tykke. Insektene må ikke være for store: halvvoksne sirisser er lettere å klare enn store kakerlakker, og voksne dubia er for store for de fleste dyr. Kakerlakker og larver graver seg ned, så gi dem i en lav skål.

Voksne dyr fôres to ganger i uken og tre ganger i uken i avlssesongen. Pudre insektene med kalk med D3 og et multivitaminpulver rett før fôringen, eller dryss litt pulver i fôrskålen. Bytt gjerne mellom ulike mineral- og vitaminpreparater. En fyldig hale viser at dyret får nok.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl

ATFERD OG HÅNDTERING

Gekkoen er sky og mer nervøs enn *Eublepharis macularius*. Noen dyr tåler å bli tatt opp et øyeblikk, men de kan hoppe fra hånden hvis de blir skremt, og håndtering stresser dem. Ta den derfor bare opp når du skifter bunnsubstrat, veier den eller skal flytte den. Når den føler seg trygg, kan den til gjengjeld være nysgjerrig og jakte på fôr mens du ser på.

Hanner tåler ikke hverandre og må holdes hver for seg. En hann kan gå sammen med en eller flere hunner, og hunner kan gå sammen hvis det er plass og mange skjul. Følg med på slagsmål og tapte haler. Unger kan oppdrettes sammen, men da kan enkelte miste halen. Arten klarer seg også fint alene.

Om dagen sitter dyrene ofte samlet i de beste skjulene, og de kommer fram når lyset slukkes. Arten bruker trolig en fast toalettplass slik som den beslektede *G. huuliensis*, og det gjør rengjøringen enkel.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hannene kjennes på bula ved halerota og de 23-31 porene foran kloakken, som hunnene mangler. Kjønnet kan som regel ses fra 5-6 måneders alder. Alderen ved kjønnsmodning er ikke kjent; omkring to år, som hos den beslektede *G. huuliensis*, er en god rettesnor. Sett bare hunner i avl når de er fullvoksne og i godt hold, slik at eggene ikke tærer på kalkreservene.

PARRING

Avlssesongen begynner om våren, når temperatur og luftfuktighet stiger. Sesongen varer typisk fra februar til september etter en kjølig pause fra oktober til januar, som beskrevet under temperatur. Det er nok å sette en hann og en hunn sammen, og hannen kan tas ut igjen for å gi hunnen ro. Hunnen kan lagre sæd og legge befruktede egg lenge etter at hun har vært sammen med en hann.

EGGLEGGING OG KULL

Hunnen legger nesten alltid to myke egg om gangen, sjeldnere bare ett, og graver dem ned i bunnen. Sett derfor en eggleggingskasse eller et fuktkammer med fuktig torvmose eller jord i terrariet. Det kommer typisk et kull hver 30-45 dag gjennom sesongen, til sammen ett til fire kull i året. Hos den beslektede *G. huuliensis* er ett til tre kull det typiske.

Eggene krever mye kalk. Gi hunnen rikelig med kalk med D3 og insekter hele sesongen, og skill henne fra hannen en tid hvis hun går ned i vekt. Kalkmangel gir bløde knokler og tapte egg.

INKUBASJON

Flytt eggene forsiktig til en lukket plastboks med lett fuktig vermikulitt og et par små luftehull, og legg dem omkring en tredjedel ned i substratet. Marker oversiden, og ikke vend dem. Substratet skal være fuktig, men ikke vått, og kan fuktes med litt destillert vann hvis det tørker ut.

Eggene kan inkuberes ved romtemperatur, omkring 24-26 °C, uten rugemaskin. Ved romtemperatur klekker tigergekkoegg typisk etter 60-70 dager. Ved 23,5-26 °C tar det 70-75 dager i gjennomsnitt hos den beslektede *G. huuliensis*, og lenger hvis det er kjølig. I rugemaskin skal temperaturen være høyst 27 °C. Om temperaturen bestemmer kjønnet, er ikke kjent. Ungen kan bruke flere timer på å komme ut av egget og skifter hud kort etter. La den bli i boksen et døgn før den flyttes.

OPPDRETT AV UNGER

Nyklekte unger måler omkring 7-8 cm til sammen og har kraftigere bånd enn de voksne. Sett dem enkeltvis eller to og to i lave plastbokser med et skjul, en lav vannskål, et fuktkammer og fuktig tørkepapir som bunnsubstrat de første to ukene. På tørkepapir er det lett å se om ungene spiser og har avføring. Når alle spiser godt, kan du bytte til fuktig kokosmuld i den ene enden og legge i korkbark.

Første måltid er små sirisser pudret med kalk, omkring tre dager etter klekkingen, og deretter tre ganger i uken. Unger av *G. huuliensis* flyttes til terrarier på 40 × 40 × 35 cm etter noen uker. Skill hannene før de blir kjønnsmodne, ellers slåss de.

Helse og vanlige feil

Arten er hardfør når klimaet er riktig, og de fleste problemer skyldes varme, tørr luft eller feil fôr. De typiske feilene er:

- Varme over 27-28 °C, som gir stress og kan være dødelig. Det er den viktigste feilen å unngå.
- For tørr luft, som gir problemer med hudskiftet. Gi et fuktkammer, og sprøyt daglig.
- For lite kalk og D3-vitamin, særlig hos avlshunner. Det gir bløde knokler og problemer med eggleggingen.
- Fedme, hvis dyrene får for mange voksmøllarver eller for store måltider.
- Tapte haler etter slagsmål eller håndtering. Halen vokser ut igjen, men fettlageret går tapt, så følg ekstra med på fôringen etterpå.
- Stress ved for mye håndtering eller for få skjul.

Et friskt dyr har en fyldig hale og klare øyne og er livlig om natten. Få jevnlig undersøkt en avføringsprøve for parasitter, og søk veterinær med erfaring på krypdyr hvis dyret går ned i vekt, ikke spiser på flere uker eller virker slapt.

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.